

13.04.2015

Ryj/4

§ 390

Lausunto Helsingin Satama Oy:n ja Liikenneviraston hakemuksesta Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutokseen sekä ruoppaus- ja louhintatöihin

HEL 2014-011052 T 11 01 00 00

ESAVI/8227/2014

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä - Suomen aluehallintovirastolle Helsingin Satama Oy:n ja Liikenneviraston hakemuksesta Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutokseen ja niistä aiheutuvien ruoppaus- ja louhintatöihin liittyvien toimenpiteiden suorittamiseen.

Hanke tulee toteuttaa hakijan esittämän hakemussuunnitelman mukaisesti siten, että siitä ei aiheudu pysyviä haittoja ympäristölle, laivaliikenteen muutoksien aiheuttamia merkittäviä häiriöitä Pihlajasaaren virkistyskäytölle tai nykyisille tai suunnitteilla oleville asuinalueille. Lisäksi lumen vastaanotto toiminnan jatkuminen tulee huomioida toiminnassa.

Pihlajasaaren ympäristössä on silakan kutualueita. Luvan lupamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että töitä ei kutualueiden lähistöllä tehdä silakan kutuaikana touko-kesäkuussa. Töidenaikainen veden samentuminen voi haitata silakan kutua.

Ruoppauskohteiden lähetyvillä on todennäköisesti ammattikalastajien pyyntipaikkoja. Töiden aiheuttama samentuminen voi liata pyydyksiä ja vaikuttaa haitallisesti kalastukseen lähialueilla. Töidenaikaisia vaikutuksia kalastukseen tulee selvittää ja tarvittaessa korvata mahdollinen haitta ammattikalastajille.

Pihlajasaaren ympäristössä on linnustollisesti tärkeitä ja suojeltuja luotoja. Ruoppaustyöt varsinkin ulommilla ruoppauskohteilla tulisi toteuttaa lintujen pesimäajan ulkopuolella.

Luvan lupamääräyksissä tulee huomioida räjäytystöiden mahdollisesti aiheuttama roskaantuminen. Räjäytystyöt on toteutettava siten, että panoslankoja tai muuta räjäytysjätettä ei pääse meriveteen ja mahdolliset roskat räjäytystyöalueilta kerätään talteen.

Sedimentin pintakerros työkohtealueella RK1 sisälsi yhdessä tutkimuspaikassa ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 1 ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita. PAH- ja PCB yhdisteistä yksi yhdiste ylitti vähäisessä määrin tason 1, mutta TBT-yhdisteet ylittivät

13.04.2015

Ryj/4

tason 1 selvästi. Raskasmetallipitoisuudet sekä öljyhiilivetyypitoisuudet jäivät tason 1 alapuolelle. Pilaantuneen ruoppausmassan raja-arvo eli taso 2 ei ylittynyt minkään haitta-aineen kohdalla. Ruoppausmassaa voidaan pitää kyseisessä paikassa lievästi pilaantuneena. Lievästi pilaantuneen ruoppausmassan kokonaismäärää ei ole hakemuksessa arvioitu. Jos lievästi pilaantuneen massan kokonaismäärä ei ole merkityksettömän pieni, tulisi sedimentin pintakerros pyrkiä poistamaan maalle läjitettäväksi ennen muuta ruoppausta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, lausuntopyyntö 26.2.2015
- 2 Vesilupa-asiakirjat, Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutokset sekä ruoppaus- ja louhintatyöt

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto/Ympäristöluvat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin Sataman ja Liikenneviraston hakemukseen Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutoksiin ja niistä aiheutuvien ruoppaus- ja louhintatöihin liittyvien toimenpiteiden suorittamiseen. Lausuntoa on pyydetty 2.4.2015 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 21.4.2015 asti.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 24.3.2015 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintoviranomaiselle lausunnon Helsingin Satama Oy:n ja Liikenneviraston hakemuksesta.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin Länsisatamassa Hernesaaren eteläkärkeen on suunnitteilla risteilyterminaali, joka kaventaa satamasta kaakkoon johtavaa Lokkiluoto - Saukonnokka väylän väyläaluetta. Lisäksi Pihlajasaaren itäpuolista väylää tullaan käyttämään matkustajalautojen kiertoväylänä satamaan silloin, kun satamaan johtavalla Länsisataman väylällä on esimerkiksi suuri risteilyalus. Alueen meriturvallisuuden parantamiseen liittyvänä toimenpiteenä on noussut esille tarve väylämuutokseen, joka käsittäisi väylän leventämisen sekä viiden erillisen matalan vesialueen ruoppauksen. Alue on pääosin suhteellisen matalaa saaristoa, jossa vesisyvyys vaihtelee ranta-alueita lukuun ottamatta pääosin 10-20 metrin välillä. Pihlajasaaren ympäristössä on useita väyliä, joilla vesiliikenne on vilkasta.

Helsingin Satama ja Liikennevirasto suunnittelevat Pihlajasaaren itäpuolelta kulkevan väylän väyläalueen leventämistä meriturvallisuuden parantamiseksi. Hernesaaren edustalla väyläaluetta levennetään enintään 70 metriä ja Rysäkarin alueella enintään 220 metriä. Työt edellyttävät ruoppauksia vesialueella. Muutostyöt suoritettaisiin Helsingin Satama Oy:n hallinnoiman Lokkiluoto - Saukonnokka väylällä sekä Liikenneviraston hallinnoimalla Rysäkarin väylällä. Helsingin kaupunki omistaa koko toimenpidealueen.

Väylämuutosalueelle kohdistuu vesiliikenteen kasvupaineita Hernesaaren uuden risteilyterminaalin rakentamisen sekä uusien asuinalueiden myötä lisääntyneen veneilyn vuoksi.

Länsisataman ja Hernesaaren edustalta on tarkoitus ruopata 1,3 ha:n alue, mistä ruoppausmassoja syntyy noin 9200 m³ltr. Lokkiluoto - Saukonnokka väyläalueelta on tarkoitus ruopata 2,2 ha:n alueelta noin 30800 m³ltr. Rysäkarinväylältä ruopattaisiin 0,4 ha alueelta noin 5900 m³ltr ja lisäksi Rysäkarin väylältä poistetaan kaksi matalikkoa 0,2 ha:n alueelta, mistä ruoppausmassoja syntyy noin 1800 m³ltr. Yhteensä väylätoista syntyy ruoppausmassoja noin 47700 m³ltr. Ruopattavat kohteet ovat pääosin kivikkoa ja kalliota. Ruoppausmassaa pyritään mahdollisimman paljon hyödyntämään ranta-alueiden täytöissä. Hyödyntämätön ruoppausmassa on tarkoitus läjittää meriläjitysalueille siltä osin kuin se on meriläjituskelpoista.

Hankkeen ympäristövaikutukset hakija on arvioinut vähäisiksi. Ruoppaus- ja louhintatyöt aiheuttavat töiden aikaista veden

samentumista ja melua työkohteiden lähistöllä. Louhintatöiden paineaallot vaikuttavat kalastoon lähialueella. Työt voivat myös haitata kalastusta ja vaikuttaa kalojen kutualueisiin. Alueella on runsasta vesiliikennettä, joka voi tilapäisesti häiriintyä. Muuhun vesialueen käyttöön ei arvioida olevan vaikutuksia. Hanke ei vaikuta suojelukohteisiin. Hanke ei ole ristiriidassa vesienhoitosuunnitelman eikä merenhoitosuunnitelman tavoitteiden kanssa. Hanke on voimassa olevan kaavoituksen mukainen.

Ruoppauskohteiden sedimenttien laatua ja haitta-ainepitoisuuksia on tutkittu. Kovan pohjan johdosta vain yhdestä näytestä ruoppauskohteen RK1 alueelta saatiin kunnollinen sedimenttiprofiilinäyte. Sedimentin pintakerroksen TBT-, PAH- ja PCB pitoisuudet ylittivät ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 1 (haitaton ruoppausmassa, saa läjittää mereen), mutta jäivät tason 2 alapuolelle (pilaantunut ruoppausmassa, ei saa läjittää mereen). TBT:tä lukuunottamatta tason 1 ylitykset olivat lieviä. Muilla ruoppauskohteilla ei oleteta olevan haitta-aineita tason 1 ylittäviä pitoisuuksia, koska pohja on kivikkoa tai kalliota.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että asiassa on saatu ympäristölautakunnan sekä kaupunkisuunnittelu- ja rakennusviraston lausunnot. Ympäristölautakunnan päätös lausunnosta oli yksimielinen. Kiinteistöviraston tonttiosasto on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta.

Rakennusvirasto puoltaa vesilupahakemuksen hyväksymistä, mikäli lumen vastaanotto toiminnan jatkuminen huomioidaan toiminnassa. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa hakemuksen hyväksymistä, mikäli hanke toteutetaan hakijan esittämän hakemussuunnitelman mukaisesti siten, että siitä ei aiheudu pysyviä haittoja ympäristölle, laivaliikenteen muutoksien aiheuttamia merkittäviä häiriöitä Pihlajasaaren virkistyskäytölle tai nykyisille ja suunnitteilla oleville asuinalueille.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa kannattavansa hakemuksen hyväksymistä lausunnoissa esitetyin edellytyksin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

13.04.2015

Ryj/4

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, lausuntopyyntö 26.2.2015
- 2 Vesilupa-asiakirjat, Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutokset sekä ruoppaus- ja louhintatyöt

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto/Ympäristöluvat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Rakennusvirasto 26.3.2015

HEL 2014-011052 T 11 01 00 00

Helsingin kaupungin rakennusvirasto antaa seuraavan lausunnon Helsingin Sataman ja Liikenneviraston lupahakemuksesta Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutoksiin ja niistä aiheutuvien ruoppaus- ja louhintatöihin liittyvien toimenpiteiden suorittamiseen.

Väylä tulee sijaitsemaan Hernesaaren kärkeen rakennettavan risteilijälaiturin edustalla. Väylähankkeessa on huomioitava, että Hernesaaren kärki on Helsingin alueen tärkein lumen vastaanottopaikka. Runsaslumisina talvina alueelle toimitetaan jopa noin 60 000 kuormaa lunta Helsingin kaupungin sekä yksityisten toimijoiden toimesta.

Rakennusvirasto puoltaa vesilupahakemuksen hyväksymistä, mikäli lumen vastaanottotoiminnan jatkuminen huomioidaan toiminnassa.

Lisätiedot

Juha Sorvali, projektinjohtaja, puhelin: 310 70834
juha.sorvali(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 24.03.2015 § 131

HEL 2014-011052 T 11 01 00 00

ESAVI/8227/2014

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Pihlajasaaren itäpuolisen väylän väylämuutoshakemuksesta seuraavan lausunnon.

Pihlajasaaren ympäristössä on silakan kutualueita. Luvan lupamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että töitä ei kutualueiden lähistöllä tehdä silakan kutuaikana touko-kesäkuussa. Töidenaikainen veden samentuminen voi haitata silakan kutua.

Ruoppauskohteiden lähetyvillä on todennäköisesti ammattikalastajien pyyntipaikkoja. Töiden aiheuttama samennus voi liata pyydyksiä ja vaikuttaa haitallisesti kalastukseen lähialueilla. Töidenaikaisia vaikutuksia kalastukseen tulee selvittää ja tarvittaessa korvata mahdollinen haitta ammattikalastajille.

Pihlajasaaren ympäristössä on linnustollisesti tärkeitä ja suojeltuja luotoja. Ruoppaukset varsinkin ulommilla ruoppauskohteilla tulisi toteuttaa lintujen pesimäajan ulkopuolella.

Luvan lupamääräyksissä tulee huomioida räjäytystöiden mahdollisesti aiheuttama roskaantuminen. Räjäytystyöt on toteutettava siten, että panoslankoja tai muuta räjäytysjätettä ei pääse meriveteen ja mahdolliset roskat räjäytystyöalueilta kerätään talteen.

Sedimentin pintakerros työkohteen alueella RK1 sisälsi yhdessä tutkimuspaikassa ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 1 ylittäviä pitoisuuksia haitta-aineita. PAH- ja PCB yhdisteistä yksi yhdiste ylitti vähäisessä määrin tason 1, mutta TBT-yhdisteet ylittivät tason 1 selvästi. Raskasmetallipitoisuudet sekä öljyhiilivetypitoisuudet jäivät tason 1 alapuolelle. Pilaantuneen ruoppausmassan raja-arvo eli taso 2 ei ylittynyt minkään haitta-aineen kohdalla. Ruoppausmassaa voidaan pitää kyseisessä paikassa lievästi pilaantuneena. Lievästi pilaantuneen ruoppausmassan kokonaismäärää ei ole hakemuksessa arvioitu. Jos lievästi pilaantuneen massan kokonaismäärä ei ole merkityksettömän pieni, tulisi sedimentin pintakerros pyrkiä poistamaan maalle läjitettäväksi ennen muuta ruoppausta.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 23.3.2015

HEL 2014-011052 T 11 01 00 00

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.04.2015

Ryj/4

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt kirjeellään 26.2.2015 (Dnro ESAVI/8227/2014) Helsingin kaupungin lausuntoa koskien Helsingin Sataman ja Liikenneviraston Länsisataman edustan väylämuutoksen vesilupahakemusta. Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 24.3.2015 mennessä.

Asia

Helsingin Satama ja Liikennevirasto suunnittelevat Pihlajasaaren itäpuolen väylämuutosta, johon liittyvät ruoppaus- ja louhintatyöt. Muutostyöt suoritettaisiin Helsingin Sataman hallinnoiman Lokkiluoto-Saukonnokan (nro 4715) väylällä sekä Liikenneviraston hallinnoimalla Rysäkarin (nro 4610) väylällä. Helsingin kaupunki omistaa koko toimenpidealueen.

Väylämuutosalueelle kohdistuu vesiliikenteen kasvupaineita Hernesaaren uuden risteilyterminaalin rakentamisen sekä uusien asuinalueiden lisäämisen myötä. Väylämuutoksella on tarkoitus parantaa vesiliikenteen turvallisuutta.

Väylämuutokseen liittyen ruopataan Länsisataman satama-allasta ja levennetään olemassa olevia väyliä. Lokkiluoto-Saukonnokan väylää levennetään noin 70 m lounaaseen, ja Rysäkarin väylää noin 220 m. Muutoksen myötä aluksia voidaan jatkossa ohjata Hernesaaren ja Länsisataman satamiin myös Pihlajasaarten itäpuolelta.

Ruopattava ala koostuu viidestä yksittäisestä ruoppausalueesta. Ruoppauksia koskeva pinta-ala on yhteensä noin 41 000 m² ja ruopattavan aineksen määrä noin 46 300 m³ ktr. Ruopattavat alueet ovat lähinnä kivikkoa ja kalliota, mutta paikallisesti löytyy myös pehmeitä kerroksia. Rysäkarin väylältä ruopataan lisäksi pois kaksi matalikkoa. Ruoppausmassat pyritään hyötykäyttämään Helsingin ranta-alueiden täyttönä ja loput massat viedään meriläjäytysalueelle.

Väylämuutoshankkeella ei lupahakemuksessa katsota olevan pitkäaikaisia vaikutuksia ympäristöön. Mahdollisiin haittoihin kuuluvat työnaikaiset meluhaitat, veden väliaikainen samentuminen ja räjäytystöiden aiheuttamat välittömät haitat kaloille.

Lausunto

Hakijan esittämän lupahakemuksuunnitelman mukaan hankkeella ei ole pitkäaikaisia haitallisia vaikutuksia vesiympäristöön, ranta-alueisiin tai rakennettuun ympäristöön. Esitetyn suunnitelman mukaan hanke on

vesienhoitosuunnitelman mukainen sekä yleiskaavan ja osayleiskaava-ehdotuksen tavoitteiden mukainen, eikä se ole luonnonsuojelulain tai jätelain vastainen.

Hakijan esityksen mukaan hankkeesta ei aiheudu pysyviä haittoja Pihlajasaaren virkistyskäytölle. Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että lupahakemuksessa ei kuitenkaan ole esitetty arviota saaren itäpuolella lisääntyvän laivaliikenteen vaikutuksista saaren virkistyskäyttöön. Laivaliikenne saattaa aiheuttaa esimerkiksi melua tai eroosiota. Lupaharkinnassa tulee arvioida myös näiden vaikutusten merkittävyys ja tarvittaessa hakijan tulee täydentää hakemusta näiltä osin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa vesilupahakemuksen hyväksymistä, mikäli hanke toteutetaan hakijan esittämän hakemussuunnitelman mukaisesti siten, että siitä ei aiheudu pysyviä haittoja ympäristölle, laivaliikenteen muutoksien aiheuttamia merkittäviä häiriöitä Pihlajasaaren virkistyskäytölle tai nykyisille ja suunnitteilla oleville asuinalueille. Hankesuunnitelman mukaisesti myös ruoppausmassat tulisi hyödyntää soveltuvin osin ranta-alueiden täyttöihin esimerkiksi Jätkäsaarella.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi